

מי רוצה להיות דמי מור?

האם טרנד אלבומי ההריון, שכולל צילומים סקסיים למדי, הוא עוד ניסיון לחקות את הדימויים שמוכרים לנו עיתוני הנשים או דווקא קבלה בריאה של הגוף הנשי העגלגל? שחר שילוח שוחחה עם הצלמת ענת קלפוס, עם האם לעתיד נגה פורתי ועם ד"ר מירי רוזמרין מהחוג למגדר ופילוסופיה, וניסתה לברר את פשר העניין

VANITY FAIR
AUGUST 1991/\$2.50

**More
Demi
Moore**
by Nancy Collins

DARYL GATES
Is L.A.'s Top Cop
to Blame?
by Fredric Dannen

**HOW SADDAM
SURVIVED**
by Gail Sheehy

**SHOWDOWN
AT THE
BARNES COLLECTION**
by John Richardson
and David D'Arcy

VÁCLAV HAVEL
Philosopher King
by Stephen Schiff

דמי מור על שער המגזין ואיטי פייר. מודל לחיקוי (צילום: אני לייבוביץ)

היריון הוא מבצע עם ל"ז צפוף. האמהות שבדרך מוצאות את עצמן מתרוצצות בין סקירות, בדיקות, קניות בלתי נמנעות, קורס הכנה ללידה, ייעוצים וערימות עצומות של תוכן שיווקי. בשנים האחרונות נוסף לכל אלה פריט חדש: אלבום היריון.

אלבום היריון אמנם אינו חובה מלחיצה כמו העמסת סוכר למשל, אבל אולי דווקא בגלל זה בשנים האחרונות יותר ויותר נשים בוחרות להכניס אותו לרשימת ה"עשי" של תשעת חודשי ההתעגלות. איפה זה התחיל? אולי באותו צילום איקוני מלפני 20 שנה שבו דמי מור, הרה ערומה ויפה, התייבבה מול העדשה של הצלמת אני לייבוביץ' בתמונה שהופיעה על שער המגזין ואניטי פייר. אחריה עשו זאת גם קלאודיה שיפר, בריטני ספירס, כריסטינה אגילרה ואחרות, שמוכרות לרובנו בדרך כלל בגירסה צנומה הרבה יותר, אך מרוששת לא פחות.

האם הטרנד הוא הטמעה של הפנטזיה להיראות כמו דוגמניות או כוכבות, אם לא במצבן הרזה אז לפחות במצבן ההיריוני? ענת קלפוס, צלמת מסטודיו "פרפרים בבטן" ומוותיקות צלמי היריון בארץ, חושבת שאצל הרבה נשים מדובר במה שהיא מכנה "קטע תרפויטי". "הרבה נשים בהיריון, חתיכות או לא חתיכות, מתארות את עצמן ככבדות. ככל שהבחורה יותר רזה, היא יותר ביקורתית כלפי הגוף שלה". הביטויים השגורים שקלפוס שומעת הם "אני שמנה, אני נפוחה, זאת לא אני".

"בצילום אני תופסת הזוויות המחמיאות כדי שהאישה תראה את עצמה מהצד", קלפוס מספרת. "דווקא נשים מלאות יותר שלמות עם הגוף שלהן. יש בהשמנה משהו רומנטי. נשים אומרות שבצילומי היריון הן הכי יפות, חוץ מאשר בצילומי החתונה".

עדיין אישה

נגה פורתי, מנהלת יצור בת 30 מיקנעם, הנציחה את בטנה המתקמרת, לא לפני שעברה אצל הקוסמטיקאית שלה להכנות. כששוחחנו היא הייתה כבר בשבוע ה-36 של ההיריון הראשון שלה. "בעיניי התמונות לוכדות רגע ושלב בחיים, אלה לא התמונות הרגילות", אומרת פורתי. "היה לי קונספט, הקטע של הרוך והאינטימיות, חששות וציפיות שייראו בצילום, פחות פנטזיה או דמות לחקות אותה. אני רואה את התמונות וחושבת על זה שהייתי יותר רזה ויפה ועכשיו רואה דמות אמהית. אני עדיין אישה, רוצה להיראות יפה ושיחמיאו לי ויגידו שהשמנתי רק בבטן. זה מה שאת רוצה שייראה גם בצילום".

שאלתי את ד"ר מירי רזמרין, שמלמדת בתוכנית ללימודי מגדר ובחוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל-אביב, האם הטרנד, שנראים בו בדרך כלל צילומים סקסיים למדי, הוא עוד ניסיון לחקות את הדימויים שמוכרים לנו עיתוני הנשים או דווקא קבלה בריאה של הגוף הנשי העגלגל, שעליה מדברות קלפוס ופורתי.

"כמו בכל תופעה תרבותית יש בתוכה צורות שונות ואפשרויות שונות", אומרת רזמרין. "בזמנו התמונה של אני לייבוביץ' שברה את הטאבו של הצגת נשים הריוניות והציגה לראשונה אישה בהיריון בעירום ובאופן מיני חדש. היום נראה שברוב המקרים הצילום הוא לא כלי להעצמה, אלא חלק מציווי תרבותי להציג את היריון כחלק מהרצף של הגוף הנשי האידיאלי".

צילום מאלבום הריון. הפך לחלק מסט הבדיקות? (צילום: ענת קלפוס, סטודיו פרפרים בבטן)

לדבריה, "בצילומים הללו הגוף ההריוני מוצג לרוב באותם פרמטרים ועם אותה שפה ויזואלית כמו צילומים ארוטיים רגילים, מה שלמעשה אומר, 'למרות שאני בהיריון אני עדיין סקסית'. כלומר, ההיריון מצומצם ככל הניתן ועובר תרגום לסכמות רגילות. השפה הויזואלית הזו מתקשרת לציורים אחרים לגבי צמצום הנראות של ההיריון כמו, לעלות כמה שפחות במשקל, להמשיך ולהתלבש סקסי ועל עקבים, להוריד כמה שיותר מהר את המשקל אחרי הלידה. יכולים להיות צילומי היריון אחרים ואולי יש כאלה, אבל הם מיעוט".

מזכרת אינטימית

בעיקר בישראל ההיריון הפך לפרויקט, שכולל המון בדיקות ולכן גם המון חרדות וגם הרבה לחץ לקנות כל מיני מוצרים ושירותים "רק בשביל השקט הנפשי". האם האופנה של צילומי ההיריון היא חלק מהתזזית הזאת או דווקא אתנחתא אמנותית והזדמנות לבטא את מי שאת ולא להיות בובה של הרופאים והיועצים?
בעיני קלפוס מדובר במשהו אחר: "עבור זוגות שבאים בהיריון ראשון החוויה מאוד אינטימית. זה לא נוגע לתינוק, זה קשור בהם או באישה, יש המון חד-הוריות. זאת חוויה אישית וזה שונה מכל מה שאישה עוברת בהיריון וקשור לבריאות ולציוד של התינוק. היא נחשפת, לאו דווקא פיזית. מישהו הולך להסתכל עליה ולחשוף כל פרט קטן". קלפוס מוסיפה שאצל הזוגות התמונות הן מזכרת אינטימית למשהו שקורה ביניהם, ואצל החד-הוריות זהו חיבור ראשון למישהו.

סקס מעבר מודרני או היענות לציורי חברתי? צילום היריון מסטודיו פרפרים בבטן (צילום: ענת קלפוס)

גם פורתי לא חושבת שהאלבום הוא חלק מקדחת היריון. "אני חושבת שהרבה לא בוחרים את זה כי זה אינטימי. לפעמים יש התנגדות של הבעל. זו איזושהי זכות. אני חיכיתי לשבוע 32-33 כדי להתחיל עם זה כבר, כי נורא רציתי. בניגוד לבדיקות, שבהן את רוצה לראות שהכול בסדר או שאת חייבת לעשות – את זה ממש רציתי".
חזמרין סבורה שהקשר לבדיקות עקיף, אך קיים. "אלו שני ניסיונות שונים לצמצם את המרכיב שלמעשה הוא המהות להיריון", היא אומרת. "ההיריון הוא השתנות אל עבר הלא נודע. הוא מגלם את אותו הדבר שאנו לא יודעים מיהו ומהו, אבל אנו יודעים שיהיה לו או לה ערך עצום ללא תחליף עבורנו. אנו יודעים שגלום בגוף הזה אירוע משנה חיים שלא ברור לנו מה ומי נהיה אחריו. החוויה הזו מערערת בתרבות שמדגישה את השליטה שלנו בחיינו, את היכולת לבחור. בדיקות מרובות הן גם ניסיון לצמצם את אי הידיעה ואת הפחד מאי הידיעה. גם התמונות, בדרך אחרת, הן ניסיון לצמצם את החוויה על הייחודיות שבה, זהו ניסיון להציג גוף רגיל – יפה סקסי במובנים המקובלים וכמו להרחיק את המחשבה, שבגוף הזה גדל אדם אחר, שחיי נתונים בידינו לא פחות משחיי נתונים בידי".

טקס מעבר מודרני

קלפוס מודה שהטרנד ממוסחר ואומרת שהוא הפך לתעשייה מהצד של הצלמים, לא של המצלמות. משנה לשנה מספר הצלמים שעוסק בתחום גדל והולך. לדבריה, מלבד טעויות אסתטיות שחלק מהצלמים עושים, יש גם כאלה שחוזרים על הטעויות המוכרות מעולם האופנה והפרסום ובעזרת פוטושופ משנים את חומר הגלם עד שמתקבלת תוצאה שאולי נראית טוב, אבל לא כל כך קשורה למציאות, מה שבעצם עלול לגרום למצלמת להרגיש רע בגלל הפער. "יש מצולמות שמבקשות ממני 'תעשי אותי כמו דוגמנית'. אני יודעת שאני יכולה, אבל אני לא נכנעת", היא אומרת.

האם מתחת לקליפת המיסחור הצילום הוא בעצם המשך מודרני של טקסי היריון קדומים? קלפוס חושבת שכן. "זה טקס של רגע לפני, לפני שזה נעלם", היא אומרת. "יש נשים שלא מתחברות להיריון ובכל זאת באות להצטלם. יש כאלה שמרגישות שזה משהו אישי שקורה להן, התעצמות, התחושה שהגוף מסוגל. זה רצון לתעד משהו זמני שמרגישים עכשיו". אולי מהסיבה הזאת את בוק היריון עושים בדרך כלל בהיריון הראשון.
חזמרין לא רואה קשר לטקסים קדומים. "יש כאן טקס מערבי מאוד, שקשור לציווי שלנו להיות חלק מהתרבות הוויזואלית. עניינו של הטקס לתרגם את הגופניות הזו למשהו שאפשר להציג, לשלוח ולחלוק עם אחרים, אחרת את לא קיימת, לא היה אירוע", היא מסבירה.

עם כרטי בן שיניי (ועם אלבום נטול איפור וחף מפוטושופ שעשה לי במתנה חבר) כל מה שנותר לי להציע לנשים הממתינות לתינוק הוא, שאם אתן בוחרות להתייצב מול המצלמה, עשו את זה מהבטן ותנו למציאות המורחבת לדבר. דמי מור יש רק אחת.